

ANNEX 2.B.

Inhoudelijke toelichting voor de te vermelden rubrieken zoals opgenomen in bijlage 1.B. voor bilaterale tweede pijlerproducten

Voor elke rubriek die is opgenomen in annex 1.B., wordt in deze bijlage 2.B. het toepassingsgebied, de inhoud en de te gebruiken bewoordingen op een uniforme wijze vastgesteld. Soms worden ter verduidelijking voorbeelden toegevoegd. Indien het bilateraal tweede pijlerproduct niet onder het toepassingsgebied van een bepaalde rubriek valt, dient de rubriek niet te worden vermeld.

Om de te gebruiken bewoordingen zoveel mogelijk op een uniforme wijze vast te stellen, zijn voor bepaalde rubrieken standaardteksten uitgewerkt. Deze betreffen voornamelijk die aspecten van de toelichting die in het algemeen voor alle of een bepaald type van bilaterale tweede pijlerproducten gelden. Het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' vermeldt enkel de standaardteksten die overeenstemmen met het bilateraal tweede pijlerproduct waarvoor het wordt opgesteld. Indien nodig worden de standaardteksten aangepast wanneer de toepassing ervan aanleiding zou geven tot verkeerde informatie rekening houdend met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct of eventuele wetswijzigingen. Ook de vermelde linken worden indien nodig aangepast.

De standaardteksten omvatten niet alle situaties, zoals bijvoorbeeld de overeenkomsten voor de zorgverleners zoals bedoeld in artikel 54 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, de overeenkomsten voor de werknemers zoals bedoeld in artikel 32, § 1, eerste lid, 2°, van de WAP, lifecycleproducten, enz. Indien geen standaardtekst voorhanden is die overeenstemt met de kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct waarvoor het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' wordt opgesteld, werkt de pensioeninstelling zelf een passende tekst uit.

De standaardteksten hebben als doel de Informatiedocumenten herkenbaar en vergelijkbaar te maken. Tevens geven ze een aanzet voor de te hanteren schrijfstijl en de mate waarin de te verstrekken informatie moet worden vereenvoudigd. De bedoeling is om tot een beknopt 'Informatiedocument aanvullend pensioen' te komen, waarin de kernelementen van het bilateraal tweede pijlerproduct worden samengevat en op een eenvoudige en korte manier worden toegelicht aan de (potentiële) aangeslotenen.

De rubrieken worden verder aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct.

Indien de aangeslotenen over keuzemogelijkheden beschikken, moeten deze op een opvallende wijze worden weergegeven.

Titel	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Bovenaan de eerste bladzijde kan de naam en/of het logo van de pensioeninstelling worden vermeld.</p> <p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de titel “Informatiedocument aanvullend pensioen”; - de zin “het aanvullend pensioenproduct in één oogopslag”; - de commerciële naam van het bilateraal tweede pijlerproduct; - indien dit nog niet in de naam van het product is opgenomen, het type van bilateraal tweede pijlerproduct door middel van de onderstaande standaardteksten; - in de inleiding wordt de datum ingevuld waarop het document werd opgesteld. De informatie is volledig en correct voor de situatie dat men op deze datum nieuw wordt aangesloten.
Standaardteksten	<p>Voor het type van bilateraal tweede pijlerproduct wordt, naargelang het geval, de volgende tekst gebruikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>“Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ)”</i>; - <i>“Vrij Aanvullend Pensioen voor Werknemers (VAPW)”</i>; - <i>“Vrij Aanvullend Pensioen voor de Zelfstandigen actief als Natuurlijk Persoon (VAPZNP)”</i>; - <i>“RIZIV-overeenkomst”</i>.

Dit aanvullend pensioenproduct	
het aanvullend pensioenproduct:	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de commerciële naam van het bilateraal tweede pijlerproduct; - indien beschikbaar, het referentienummer gebruikt door Sigedis (Sigedis ID) en/of een ander referentienummer gebruikt door de pensioeninstelling.
Standaardteksten	/
beheerd door:	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de naam van de pensioeninstelling en de rechtsvorm; - het ondernemingsnummer (KBO nummer); - het type van pensioeninstelling (<i>verzekeringsonderneming / instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (pensioenfonds)</i>);

	<ul style="list-style-type: none"> - verplicht voor VAPZ-producten op basis van artikel 5 KB WAPZ, facultatief voor de andere bilaterale tweede pijlerproducten: het adres van de maatschappelijke zetel. <p>Indien het ‘Informatiedocument aanvullend pensioen’ wordt aangewend om te voldoen aan de informatieverplichting voorzien in artikel 52^{quinqies}, eerste lid, 1. van de WAPZ, artikel 9/3, eerste lid, 1. van de WAPZNP of artikel 13/3, eerste lid, 1. van de WAPW:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de lidstaat waar de pensioeninstelling geregistreerd is of een vergunning heeft verkregen, en de naam van de bevoegde autoriteit.
Standaardteksten	/
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> - “[naam en rechtsvorm] “instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (pensioenfonds) vergund in België door de FSMA, met maatschappelijke zetel te [adres] ” <p>of “instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (pensioenfonds) vergund in [land] door [naam van de bevoegde autoriteit], met maatschappelijke zetel te [adres],”</p>

Wie kan aansluiten ?	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct, onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie de overeenkomst kan sluiten in het kader van het bilateraal tweede pijlerproduct. <p>Overeenkomstig artikel 3, §4 van het reglement worden de aansluitingsvoorwaarden concreet en kernachtig verwoord. Dat betekent dat men kan volstaan met de vermelding van de belangrijkste principes en dat er geen volledigheid moet worden betracht. Voor verdere informatie kan dan worden doorverwezen naar andere documenten.</p>
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> • Voor VAPZ-producten: <ul style="list-style-type: none"> - “Het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen is bestemd voor zelfstandigen, zowel in hoofdberoep als in bijberoep. Voorwaarde is dat u sociale zekerheidszekerheidsbijdragen verschuldigd bent die minstens gelijk zijn aan de minimumbijdrage voor een zelfstandige in hoofdberoep. Ook meewerkende echtgenoten (of wettelijk samenwonende partners) en helpers kunnen een VAPZ-overeenkomst onderschrijven.” • Voor VAPZNP-producten: <ul style="list-style-type: none"> - “Het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen actief als Natuurlijk Persoon is bestemd voor de activiteiten die zelfstandigen buiten het kader van een vennootschap uitoefenen. Zowel zelfstandigen in hoofdberoep als in bijberoep komen in aanmerking. Voorwaarde is dat u sociale zekerheidszekerheidsbijdragen verschuldigd bent die minstens gelijk zijn aan de minimumbijdrage voor een zelfstandige in hoofdberoep. Ook meewerkende echtgenoten (of wettelijk samenwonende partners) en helpers kunnen een VAPZNP-overeenkomst onderschrijven.”

	<ul style="list-style-type: none"> Voor VAPW-producten: <ul style="list-style-type: none"> <i>“Het Vrij Aanvullend Pensioen voor Werknemers is bestemd voor werknemers die via hun werkgever of bedrijfssector geen aanvullend pensioen opbouwen of een aanvullend pensioen met een bijdrage van minder dan [3 %] van het loon.”</i>
--	---

Wat voorziet dit product?	
Bij pensionering	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> een omschrijving van de wijze waarop het aanvullend pensioen wordt opgebouwd; Voor VAPZ-producten omvat deze informatie de regels volgens dewelke het bedrag van de verworven reserves op ieder ogenblik kan worden bepaald; in voorkomend geval, de mogelijke opties met betrekking tot deze rubriek. Dit houdt in: <ul style="list-style-type: none"> dat de verschillende opties beknopt worden toegelicht; de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen; hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.
Standaardteksten	/
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> <i>“Via het [Vrij Aanvullend Pensioen voor Werknemers] bouwt u zelf een aanvullend pensioen op. Het bedrag van uw aanvullend pensioen hangt af van hoeveel bijdragen u betaalt, hoe lang u bijdraagt en van het rendement.”</i>
Bij overlijden	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> of er al dan niet een overlijdensdekking aanwezig is; een omschrijving van de overlijdensdekking, met inbegrip van het soort van overlijdensdekking: terugbetaling van de reserves, vaste overlijdensdekking, minimum overlijdenskapitaal,...; in voorkomend geval, de financiering ervan, waaronder de vermelding of de overlijdensdekking wordt gefinancierd via de bijdragen of de reserves. Bij financiering van de overlijdensdekking via de reserves, wordt erop gewezen dat de financiering niet automatisch eindigt bij een stopzetting van de bijdragebetaling; de impact van de dekking overlijden op de opbouw van het aanvullend pensioen; de standaard begunstigingsvolgorde bij overlijden. Overeenkomstig artikel 3, §4 van het reglement wordt de begunstigingsvolgorde concreet en kernachtig verwoord. Dat betekent dat men kan volstaan met de vermelding van de basisprincipes en dat er geen volledigheid moet worden betracht. Voor verdere informatie kan dan worden doorverwezen naar andere documenten. in voorkomend geval, een toelichting over de wezenrente;

	<ul style="list-style-type: none"> - in voorkomend geval, een toelichting over de aanvullende verzekering in geval van overlijden door een ongeval (AVRO); - in voorkomend geval, een beknopt overzicht van de mogelijke opties met betrekking tot deze rubriek, met vermelding van de impact van elke optie op de opbouw van het aanvullend pensioen (zoals bijvoorbeeld de keuze tussen verschillende mogelijke overlijdensdekkingen en hun impact op de pensioenrechten van de aangeslotenen, de mogelijkheid om een begunstigde aan te duiden in afwijking van de standaard begunstigingsvolgorde,...). Daarbij wordt aangegeven welke standaardoptie wordt toegepast bij gebrek aan keuze en hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.
Standaardteksten	/
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Wat de overlijdensdekking betreft: <ul style="list-style-type: none"> - <i>“Wanneer u zou overlijden voor uw pensioen, ontvangen uw nabestaanden de pensioenreserve die u op dat ogenblik al had opgebouwd.”</i> - <i>“U kan kiezen voor een hogere overlijdensdekking. De premie daarvoor wordt ingehouden op uw bijdragen.”</i> - <i>“U kan kiezen voor een hogere overlijdensdekking. De premies daarvoor worden jaarlijks afgehouden van uw opgebouwde pensioenreserve.”</i> • Wat de begunstigden betreft <ul style="list-style-type: none"> - <i>“U mag zelf bepalen wie de begunstigde is. Wanneer u geen keuze maakt wordt de overlijdensdekking uitbetaald aan:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>uw echtgenoot/echtgenote of wettelijk samenwonende partner;</i> ○ <i>als u geen partner heeft, uw kinderen;</i> ○ <i>als u geen kinderen heeft, uw erfgenamen.”</i>
[aanvullen in voorkomend geval]	
Toepassingsgebied	Indien van toepassing
Inhoud	<p>Indien van toepassing, vermeldt het ‘Informatiedocument aanvullend pensioen’ de eventuele andere voordelen die het bilateraal tweede pijlerproduct voorziet, zoals bijvoorbeeld bepalingen ingeval van arbeidsongeschiktheid, een solidariteitsluik en/of premievrijstelling, aangevuld met een korte toelichting over de inhoud van deze voordelen, de financiering ervan en de impact ervan op de opbouw van het aanvullend pensioen.</p> <p>Voor zover van toepassing, worden eveneens de mogelijke opties met betrekking tot deze rubriek vermeld. Dit houdt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dat de verschillende opties beknopt worden toegelicht met vermelding van de impact van elke optie op de opbouw van het aanvullend pensioen; - de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen; - hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.
Standaardteksten	/

Hoeveel kan u bijdragen ?	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct, onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een toelichting over de hoogte van de bijdragen (bijvoorbeeld vrije keuze van de aangeslotenen, de eventuele minimale bijdrage,...); - het bijdrageplafond; - de periodiciteit van de bijdragen; <p>Voor VAPZ-producten omvat deze informatie de modaliteiten en de frequentie van de betaling van de bijdragen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - een toelichting over de premietaks van [4,4] %.
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> • Voor VAPZ-producten: <ul style="list-style-type: none"> - <i>“De bijdragen mogen per jaar niet hoger zijn dan:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>[8,17 %] van uw netto belastbaar beroepsinkomen van drie jaar geleden;</i> • <i>met een maximumplafond van [xxxx euro] voor het jaar [xxx].</i> <p><i>Op voorwaarde dat u uw sociale zekerheidsbijdragen volledig heeft betaald, zijn de bijdragen voor het VAPZ binnen deze grenzen fiscaal aftrekbaar als beroepskost.”</i></p> <p>[aanvullen met een toelichting over de modaliteiten en periodiciteit van de bijdragen, verdeling over bijkomende dekkingen,...]”</p> • Voor sociale VAPZ-producten: <ul style="list-style-type: none"> - <i>“De bijdragen voor een sociaal VAPZ mogen per jaar niet hoger zijn dan:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>[9,40 %] van uw netto belastbaar beroepsinkomen van drie jaar geleden;</i> • <i>met een maximumplafond van [xxxx euro] voor het jaar [xxx].</i> <p><i>[xxx %] van de bijdragen wordt gebruikt voor de financiering van het solidariteitsluik. Op voorwaarde dat u uw sociale zekerheidsbijdragen volledig heeft betaald, zijn bijdragen voor het sociaal VAPZ binnen deze grenzen fiscaal aftrekbaar als beroepskost.”</i></p> <p>[aanvullen met een toelichting over de modaliteiten en periodiciteit van de bijdragen, verdeling over bijkomende dekkingen,...]”</p> • Keuze tussen gewoon en sociaal VAPZ binnen hetzelfde product: <ul style="list-style-type: none"> - <i>“De bijdragen mogen per jaar niet hoger zijn dan:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>[8,17 %] van uw netto belastbaar beroepsinkomen van drie jaar geleden;</i> • <i>met een maximumplafond van [xxxx euro] voor het jaar [xxx].</i> <p><i>Kiest u voor een “sociaal VAPZ” dan kan u een hogere bijdrage betalen van maximaal:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>[9,40 %] van uw netto belastbaar beroepsinkomen van drie jaar geleden;</i> • <i>met een maximumplafond van [xxxx euro] voor het jaar [xxx].</i> <p><i>[xxx %] van de bijdrage wordt gebruikt voor de financiering van het solidariteitsluik. Op voorwaarde dat u uw sociale zekerheidsbijdragen volledig heeft betaald, zijn bijdragen voor het (sociaal) VAPZ binnen deze grenzen fiscaal aftrekbaar als beroepskost.”</i></p> <p>[aanvullen met een toelichting over de modaliteiten en periodiciteit van de bijdragen, verdeling over bijkomende dekkingen,...]”</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Voor VAPZNP-producten: <ul style="list-style-type: none"> - <i>“De bijdragen die u stort, komen in aanmerking voor een belastingvermindering ten belope van [30 %] van de bijdragen, zolang u de ‘80 procent-regel’ respecteert. Kortweg houdt deze regel in dat uw wettelijk pensioen en uw aanvullend pensioen samen, niet meer mogen bedragen dan 80% van uw beroepsinkomen.</i> <i>De bijdragen zijn onderworpen aan een premietaks van [4,4%].</i> <i>[aanvullen met een toelichting over de modaliteiten en periodiciteit van de bijdragen, verdeling over bijkomende dekkingen,...]”</i> • Voor VAPW-producten: <ul style="list-style-type: none"> - <i>“De bijdragen mogen per jaar niet hoger zijn dan:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>[xxx euro] voor het jaar [xxx];</i> • <i>of - indien dit hoger is – [3 %] van uw brutoloon van twee jaar geleden.</i> <i>Dit maximumbedrag wordt verminderd wanneer u al een aanvullend pensioen opbouwt via uw werkgever of bedrijfssector.</i> <i>Op www.mypension.be kan u onder de rubriek ‘Zelf nog aanvullend pensioen opbouwen’? nagaan of en hoeveel u elk jaar kan bijdragen.</i> <i>Uw werkgever moet de bijdragen inhouden op uw loon en doorstorten aan [naam pensioeninstelling].</i> <i>Uw bijdragen zijn onderworpen aan een premietaks van [4,4 %], maar geven recht op een belastingvermindering ten belope van [30 %] van deze bijdragen.”</i>
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> - <i>“U kan zelf kiezen of u de bijdragen in één keer betaalt of gespreid over het jaar (bijvoorbeeld maandelijks).”</i> - <i>“U bent niet verplicht om elk jaar een bijdrage te betalen. U bepaalt zelf de hoogte van de bijdrage die u wil betalen.”</i>

Hoe wordt het aanvullend pensioen beheerd?	
Hoe wordt het aanvullend pensioen beheerd?	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van de beheerwijze, onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 21): <ul style="list-style-type: none"> o de gewaarborgde intrestvoet; o de duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd; o of de intrestvoet al dan niet ook van toepassing is op toekomstige stortingen; o de winstdeelname en de modaliteiten hiervan; <p>Voor VAPZ-producten betekent dit op basis van artikel 5, eerste lid, 15° van het KB WAPZ meer bepaald de wijze van berekening en toewijzing van de winstdelingen en de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om van de winstdeling te kunnen genieten, in voorkomend geval met vermelding van het feit dat deze voorwaarden in de loop van de overeenkomst gewijzigd kunnen worden door de pensioeninstelling.</p> <p>Buitenlandse verzekeringsondernemingen zijn niet verplicht om in de onderstaande standaardteksten de verwijzing naar “tak 21” te vermelden.</p> - Voor de met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23): <ul style="list-style-type: none"> o een korte toelichting over de werking, waarbij het rendement afhangt van de evolutie van de onderliggende beleggingen; <p>Voor VAPZ-producten omvat dit in voorkomend geval de vermelding dat het financieel risico volledig door de aangeslotene wordt gedragen.</p> <p>Buitenlandse verzekeringsondernemingen zijn niet verplicht om in de onderstaande standaardteksten de verwijzing naar “tak 23” te vermelden.</p> - Voor de combinatie van niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen en met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 44): een korte toelichting over de werking ervan. - Voor beheer door een IBP: <ul style="list-style-type: none"> o een korte toelichting over de werking waarbij het rendement afhangt van de evolutie van de onderliggende beleggingen; o indien de pensioeninstelling enkel een middelenverbintenis aangaat, de vermelding dat ze zich alleen verbindt om de haar toevertrouwde gelden zo goed mogelijk te beheren, zonder een bepaald rendement te garanderen. <p>Voor VAPZ-producten omvat dit in voorkomend geval de vermelding dat het financieel risico volledig door de aangeslotene wordt gedragen.</p> - in voorkomend geval, een beschrijving van de lifecyclestrategie. - Voor VAPZ-producten: een toelichting over de wettelijke rendementsgarantie van artikel 47 van de WAPZ.

Standaardteksten

- **voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 21):**

- “[naam pensioeninstelling] beheert het aanvullend pensioen in een verzekeringsproduct met een gewaarborgd rendement [, ook tak 21 genoemd]. Dat betekent dat [naam pensioeninstelling] u een **gewaarborgde rentevoet** biedt. Deze bedraagt op dit ogenblik [xx,xx %].

De gewaarborgde rentevoet kan wijzigen. [In dat geval geldt de nieuwe rentevoet voor de nieuwe bijdragen. Voor de bijdragen uit het verleden, blijft de vroegere rentevoet van toepassing.]

*Als haar resultaten het toelaten, kan [naam pensioeninstelling] een **winstdeelname** toekennen. Dit is een bijkomend rendement bovenop het gewaarborgde rendement. De hoogte van de winstdeelname kan van jaar tot jaar verschillen en is nooit op voorhand gewaarborgd.”*

Toevoeging voor de combinatie van niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen en met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (**Tak 44**), waarbij de winstdeelname wordt geïnvesteerd in een beleggingsfonds:

- *“De toegekende winstdeelnames worden geïnvesteerd in een beleggingsfonds. Daarop waarborgt [naam pensioeninstelling] geen vast rendement. De evolutie hangt af van het rendement van het beleggingsfonds.”*

Toevoeging voor **VAPZ-producten**:

- *“De wet voorziet daarnaast in een kapitaalbescherming: u heeft bij pensionering minstens recht op de door u gestorte bijdragen. De bescherming geldt enkel voor het deel van de bijdragen dat wordt gebruikt voor de opbouw van het aanvullend pensioen en niet voor het deel waarmee de [overlijdensdekking of het solidariteitsluik] wordt gefinancierd. Deze bescherming is niet van toepassing op de prestaties verschuldigd binnen de vijf jaar volgend op het sluiten van de pensioenovereenkomst.”*

- **Voor de met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23):**

- “[naam pensioeninstelling] beheert het aanvullend pensioen in een verzekeringsproduct verbonden met één of meerdere beleggingsfondsen [, ook tak23 genoemd]. [naam pensioeninstelling] belegt de bijdragen zo goed mogelijk, maar waarborgt geen vast rendement: de hoogte van uw aanvullend pensioen hangt af van het rendement van de beleggingsfondsen. Deze beheerwijze houdt beleggingsrisico's in. De mogelijkheid bestaat dat u bij pensionering minder overhoudt dan de bijdragen die u heeft gestort. ”

Voor de met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23) **in het kader van VAPZ-producten**:

- “[naam pensioeninstelling] beheert het aanvullend pensioen in een verzekeringsproduct verbonden met één of meerdere beleggingsfondsen [, ook tak 23 genoemd]. [naam pensioeninstelling] belegt de bijdragen zo goed mogelijk, maar waarborgt geen vast rendement: de hoogte van uw aanvullend pensioen hangt af van het rendement van de beleggingsfondsen. Deze beheerwijze houdt beleggingsrisico's in.

De wet voorziet evenwel in een kapitaalbescherming: ook bij tegenvallende beleggingsrendementen heeft u bij pensionering minstens recht op de door u gestorte bijdragen. De bescherming geldt enkel voor het deel van de bijdragen dat wordt gebruikt voor de opbouw van het aanvullend pensioen en niet voor het deel waarmee [de overlijdensdekking of het solidariteitsluik] wordt gefinancierd. Deze

	<p><i>bescherming is niet van toepassing op de prestaties verschuldigd binnen de vijf jaar volgend op het sluiten van de pensioenovereenkomst.”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor beheer door een IBP: <ul style="list-style-type: none"> - “[naam pensioeninstelling] belegt de bijdragen zo goed mogelijk, maar waarborgt geen vast rendement: de hoogte van het aanvullend pensioen hangt af van het rendement van de beleggingen. Deze beheerwijze houdt beleggingsrisico's in. De mogelijkheid bestaat dat u bij pensionering minder overhoudt dan de bijdragen die u heeft gestort.” <p>Voor beheer door een IBP in het kader van VAPZ-producten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “[naam pensioeninstelling] belegt de bijdragen zo goed mogelijk, maar waarborgt geen vast rendement: de hoogte van het aanvullend pensioen hangt af van het rendement van de beleggingen. Deze beheerwijze houdt beleggingsrisico's in. <p><i>De wet voorziet evenwel in een kapitaalbescherming: ook bij tegenvallende beleggingsrendementen heeft u bij pensionering minstens recht op de door u gestorte bijdragen. De bescherming geldt enkel voor het deel van de bijdragen dat wordt gebruikt voor de opbouw van het aanvullend pensioen en niet voor het deel waarmee [de overlijdensdekking of het solidariteitsluid] wordt gefinancierd. Deze bescherming is niet van toepassing op de prestaties verschuldigd binnen de vijf jaar volgend op het sluiten van de pensioenovereenkomst.”</i></p>
Hoe worden de pensioenreserves belegd?	
Toepassingsgebied	Indien de aangeslotenen een beleggingsrisico dragen of beleggingsbeslissingen kunnen nemen én de reserves worden beheerd in met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23) of een IBP.
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een korte beschrijving van het beleggingsbeleid (de onderliggende asset allocatie); - waar bijkomende informatie beschikbaar is over het beleggingsbeleid, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om de verklaring inzake de beleggingsbeginselen op te vragen (SIP), een link naar het Essentiële-informatiedocument (Eid) van de onderliggende beleggingsfondsen,...; - Een beknopte beschrijving van het risicoprofiel: <ul style="list-style-type: none"> ○ indien het intern beleggingsfonds (tak 23) of de IBP belegt in één enkele (A)ICB, dan wordt de risicoscore vermeld zoals opgenomen in het Essentiële-informatiedocument (Eid) dat op basis van de PRIIP's-verordening is opgesteld; ○ in de andere gevallen wordt algemeen beschreven of de beleggingen eerder als defensief, neutraal of dynamisch kunnen worden beschouwd. <p><u>Beleggingsopties:</u></p> <p>In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, bevat deze rubriek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een algemene toelichting dat de aangeslotenen de mogelijkheid hebben om te kiezen tussen verschillende beleggingsopties; - de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen; - de wijze waarop de aangeslotenen een keuze kunnen maken.

	<p>In bijlage wordt <u>per beleggingsoptie</u> een toelichting gegeven in de rubrieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Hoe worden de pensioenreserves belegd?”; - “Wat zijn de risico’s?”; - “Wat heeft deze beleggingsoptie de laatste 5 jaar opgebracht?”; - “Wat zijn de kosten?”; - “Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?” <p>De hiervoor te gebruiken template is onderaan toegevoegd.</p>
Standaardteksten	/
Wat heeft het pensioenproduct de laatste 5 jaar opgebracht?	
Toepassingsgebied	Indien de aangeslotenen een beleggingsrisico dragen of beleggingsbeslissingen kunnen nemen
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>De resultaten die de beleggingen in verband met het bilateraal tweede pijlerproduct in het verleden hebben behaald over ten minste de afgelopen vijf jaar, of de hele periode gedurende dewelke het product is uitgevoerd indien die minder dan vijf jaar is, moeten op de volgende wijze worden weergegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aan de aangeslotenen toegekende nettorendementen over ten minste de afgelopen vijf jaar, of de hele periode gedurende dewelke het bilateraal tweede pijlerproduct is uitgevoerd, indien die minder dan vijf jaar is; - voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (tak 21), betreft het de gewaarborgde rentevoeten, aangevuld met de winstdeelnames. <p>Voor elk van de jaren wordt het rendement uitgedrukt onder de vorm van een percentage, tot twee cijfers na de komma.</p> <p>De percentages kunnen worden weergegeven onder de vorm van een staafdiagram.</p> <p><u>Beleggingsopties:</u></p> <p>In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, wordt deze informatie per beleggingsoptie opgenomen in de bijlage.</p> <p>In deze rubriek wordt dan enkel vermeld dat in bijlage per beleggingsoptie de rendementen van de afgelopen 5 jaar worden getoond.</p>
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> • de informatie wordt aangevuld met de volgende verklaring: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Opgelet, rendementen uit het verleden zijn geen betrouwbare indicator voor toekomstige rendementen. De beleggingen kunnen in de toekomst anders evolueren.</i>

Wat zijn de kosten?	
Toepassingsgebied	Indien de aangeslotenen een beleggingsrisico dragen of beleggingsbeslissingen kunnen nemen, én de kosten door de aangeslotenen worden gedragen.
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>een beschrijving van de kostenstructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op basis van de onderstaande standaardteksten: één algemeen percentage van de instapkosten en één algemeen percentage van de lopende kosten, telkens aangevuld met een toelichting rekening houdend met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct; - een toelichting over eventuele andere kosten die in het kader van het bilateraal tweede pijlerproduct kunnen worden aangerekend aan de aangeslotenen (bijvoorbeeld switchkosten,...), met uitzondering van de kosten die ten laste van de aangeslotenen zijn bij stopzetting, afkoop of reductie van het bilateraal tweede pijlerproduct, die in de rubriek “<i>Kan u uw pensioenreserves overdragen?</i>” worden opgenomen. <p><u>Beleggingsopties:</u></p> <p>In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, wordt de informatie over de kosten per beleggingsoptie opgenomen in de bijlage.</p> <p>In deze rubriek wordt dan enkel verwezen naar de bijlage.</p>
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> - “[naam pensioeninstelling] rekent kosten aan voor het beheer van het pensioenproduct. Deze kosten hebben een impact op de hoogte van uw aanvullend pensioen. Er worden twee soorten kosten aangerekend: <p>1) Instapkosten: [...%]</p> <p><i>Deze kosten worden aangerekend op elke gestorte bijdrage.</i> [indien nodig, aanvullen met een toelichting]</p> <p>2) Lopende kosten: [...%]</p> <p><i>Deze kosten worden ieder jaar aangerekend op het volledige bedrag van de opgebouwde reserves.</i> [indien nodig, aanvullen met een toelichting]”</p>
Voorbeelden	<p>Voorbeelden van een toe te voegen toelichting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indien de instapkosten forfaitaire kosten betreffen: <ul style="list-style-type: none"> - “Jaarlijks wordt een forfaitair bedrag van [... euro] ingehouden op de bijdragen. Het percentage van [... %] is een indicatie van wat deze kost betekent op een bijdrage van [1000 euro].” • Indien de lopende kosten overeenkomen met de geschatte werkelijke kosten op basis van een realistische en gedocumenteerde kostenraming: <ul style="list-style-type: none"> - “Het percentage van [... %] is een schatting van de werkelijke kosten die zullen worden aangerekend. De kosten die effectief worden aangerekend, kunnen hier bijgevolg van afwijken.”

Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?

Toepassingsgebied

Alle bilaterale tweede pijlerproducten

Inhoud

Te vermelden:

- of en hoe in het kader van de beleggingsstrategie rekening wordt gehouden met milieu-, klimaat-, sociale en corporate governancefactoren. In voorkomend geval kan de pensioeninstelling dit verder toelichten, zoals bijvoorbeeld uitsluitingen, ethische beleggingen,...

Beleggingsopties:

In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, wordt in bijlage per beleggingsoptie een toelichting gegeven in de rubriek “*Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?*”. In deze rubriek wordt dan enkel verwezen naar de bijlage.

SFDR

Indien gewenst, kan de pensioeninstelling op deze plaats in het ‘Informatiedocument aanvullend pensioen’ informatie toevoegen om tegemoet te komen aan de precontractuele informatieverplichtingen waarvoor de Europese regelgeving (verordening 2019/2088 (SFDR), zijn gedelegeerde verordeningen en de verordening 2020/852 (Taxonomie)) verwijst naar artikel 6, § 3 van de Verordening (EU) 2019/2088 (SFDR).

Voorbeeld

Indien het bilateraal tweede pijlerproduct wordt beheerd door een pensioeninstelling die geen rekening houdt met ESG factoren in haar beleggingsstrategie:

- “[*Naam pensioeninstelling*] houdt in haar beleggingsstrategie geen rekening met milieu-, klimaat-, sociale en corporate governance factoren.”

Kan u uw pensioenreserves overdragen?	
Toepassingsgebied	voor alle bilaterale tweede pijlerproducten.
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardtekst, aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct, onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wijze van beëindiging van het bilateraal tweede pijlerproduct; - gegevens over de kosten die ten laste van de aangeslotene zijn bij stopzetting, afkoop of reductie van het bilateraal tweede pijlerproduct; - de modaliteiten van de overdracht van reserves naar een andere pensioeninstelling.
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> - <i>“U kan steeds uw pensioenovereenkomst stopzetten en een nieuwe overeenkomst sluiten bij een andere pensioeninstelling. Daarbij heeft u de keuze om:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>de al opgebouwde pensioenreserves bij [naam Pensioeninstelling] te laten. Deze zullen verder evolueren met de behaalde rendementen tot aan uw pensioen.</i> • <i>de al opgebouwde pensioenreserves over te dragen naar een andere pensioeninstelling.”</i> - Toe te voegen indien een afkoopvergoeding wordt aangerekend: <i>“Opgelet: bij een overdracht van uw pensioenreserves naar een andere pensioeninstelling zal een afkoopvergoeding worden aangerekend. [aanvullend met een toelichting over de afkoopvergoeding].”</i>

Uitbetaling van het aanvullend pensioen	
Wanneer wordt het aanvullend pensioen uitbetaald?	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct, onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wanneer het aanvullend pensioen overeenkomstig de wetgeving, en op grond van de pensioenovereenkomst, kan worden uitbetaald. <p>Gelet op de inwerkingtreding van het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' in 2026, wordt er bij de opstelling ervan geen rekening gehouden met de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 65/1 en 65/4 van de WAPZ.</p>
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> • Voor bilaterale tweede pijlerproducten waar het aanvullend pensioen enkel kan worden betaald op het ogenblik van de effectieve opname van het (vervroegd) wettelijk pensioen en het aanvullend pensioen niet kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering: <ul style="list-style-type: none"> - <i>"Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen. Op www.mypension.be kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen vroeger op te vragen."</i> • Voor bilaterale tweede pijlerproducten waar het aanvullend pensioen enkel kan worden betaald op het ogenblik van de effectieve opname van het (vervroegd) wettelijk pensioen en het aanvullend pensioen kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering: <ul style="list-style-type: none"> - <i>"Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen. Op www.mypension.be kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen vroeger op te vragen. U kan vóór uw pensionering uw aanvullend pensioen wel gebruiken voor de aankoop, bouw of renovatie van een woning of een ander onroerend goed."</i> • Voor bilaterale tweede pijlerproducten waar het aanvullend pensioen kan worden opgenomen zodra wordt voldaan aan de voorwaarden om het (vervroegd) wettelijk pensioen op te nemen overeenkomstig artikel 49, § 1, vijfde lid van de WAPZ, artikel 7, § 1, vierde lid van de WAPZNP en artikel 11, § 1, vierde lid van de WAPW en het aanvullend pensioen niet kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering: <ul style="list-style-type: none"> - <i>"Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen. Wanneer u voldoet aan de voorwaarden om met (vervroegd) pensioen te gaan, maar u dit nog niet doet, kan u toch al uw aanvullend pensioen opvragen. Op www.mypension.be kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen voordien op te vragen."</i>

	<ul style="list-style-type: none"> Voor bilaterale tweede pijlerproducten waar het aanvullend pensioen kan worden opgenomen zodra wordt voldaan aan de voorwaarden om het (vervroegd) wettelijk pensioen op te nemen overeenkomstig artikel 49, § 1, vijfde lid van de WAPZ, artikel 7, § 1, vierde lid van de WAPZNP en artikel 11, § 1, vierde lid van de WAPW en het aanvullend pensioen kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering: <ul style="list-style-type: none"> <i>“Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen. Wanneer u voldoet aan de voorwaarden om met (vervroegd) pensioen te gaan, maar u dit nog niet doet, kan u toch al uw aanvullend pensioen opvragen. Op www.mypension.be kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen voordien op te vragen. U kan vóór uw pensionering uw aanvullend pensioen wel gebruiken voor de aankoop, bouw of renovatie van een woning of een ander onroerend goed.”</i>
Hoe wordt het aanvullend pensioen uitbetaald?	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct, onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> een toelichting of het een kapitaal- of renteplan betreft; eventuele opties waarover de aangeslotenen beschikken met betrekking tot de uitbetalingswijzen. Dit houdt in: <ul style="list-style-type: none"> dat de verschillende opties beknopt worden toegelicht; de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen; hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken. Voor VAPZ-producten: een toelichting over het recht op omzetting in een rente voorzien in artikel 50, § 1, eerste lid van de WAPZ.
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> VAPZ-producten in kapitaal: <ul style="list-style-type: none"> <i>“Uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald onder de vorm van een eenmalig kapitaal. U heeft het recht om dit kapitaal om te zetten in een rente. Dit is een periodiek bedrag dat u de rest van uw leven ontvangt.”</i> VAPW- en VAPZNP-producten in kapitaal: <ul style="list-style-type: none"> <i>“Uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald onder de vorm van een eenmalig kapitaal.”</i>
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> bilaterale tweede pijlerproducten met een andere uitbetalingswijze: <ul style="list-style-type: none"> <i>“Uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald als een [levenslange] [maandelijkse/driemaandelijkse/jaarlijkse...] rente.”</i> <i>“Het aanvullend pensioen wordt geïndexeerd/ Het pensioen neemt elk jaar toe met [...] %.”</i> <i>“Wanneer u een rente-uitkering geniet en overlijdt, dan wordt [...] % van uw aanvullend pensioen levenslang doorbetaald aan uw partner.”</i>

	- “U kan kiezen om deze rente om te zetten in een eenmalig kapitaal.”															
Wordt het aanvullend pensioen belast?																
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten.															
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct.</p>															
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none">VAPZ-producten die voorzien in de uitbetaling van een kapitaal:<ul style="list-style-type: none">“Bij de uitbetaling van het aanvullend pensioenkapitaal moet u sociale bijdragen en belastingen betalen. <i>Er is een dubbele sociale bijdrage verschuldigd: een RIZIV-bijdrage van [3,55 %] en een solidariteitsbijdrage tussen [0 %] en [2 %], afhankelijk van de hoogte van uw aanvullend pensioen. Het pensioenkapitaal wordt niet in één keer belast, maar gespreid in de tijd. Afhankelijk van de leeftijd waarop u het kapitaal opneemt, moet u gedurende 10 of 13 jaar een percentage van het kapitaal opnemen in uw belastingaangifte.</i> <table><tr><th>Leeftijd uitbetaling aanvullend pensioen</th><th>% van het kapitaal belastbaar</th><th>Gedurende x jaar</th></tr><tr><td>65 jaar en ouder</td><td>5%</td><td>10 jaar</td></tr><tr><td>63 – 64 jaar</td><td>4,5%</td><td>13 jaar</td></tr><tr><td>61 – 62 jaar</td><td>4%</td><td>13 jaar</td></tr><tr><td>60 jaar</td><td>3,5%</td><td>13 jaar</td></tr></table> <p><i>Wanneer u het aanvullend pensioen opneemt vanaf de wettelijke pensioenleeftijd of na een volledige loopbaan van 45 jaar, én u tot dat moment effectief actief blijft, wordt de belasting maar berekend op 80% van uw pensioenkapitaal. [Het gedeelte van het aanvullend pensioen dat is opgebouwd via de toekenning van winstdeelnames is vrijgesteld van personenbelasting.]”</i></p> <ul style="list-style-type: none">WAPZNP- en WAPW-producten die voorzien in de uitbetaling van een kapitaal:<ul style="list-style-type: none">“Bij de uitbetaling van het aanvullend pensioenkapitaal moet u sociale bijdragen en belastingen betalen. <i>Er is een dubbele sociale bijdrage verschuldigd: een RIZIV-bijdrage van [3,55 %] en een solidariteitsbijdrage tussen [0 %] en [2 %], afhankelijk van de hoogte van uw aanvullend pensioen. Als uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald bij uw pensionering, bedraagt het belastingtarief [10%]. [Neemt u uw kapitaal sneller op, dan bedraagt het tarief 33%.] [Het gedeelte van het aanvullend pensioen dat is opgebouwd via de toekenning van winstdeelnames is vrijgesteld van personenbelasting.]</i>	Leeftijd uitbetaling aanvullend pensioen	% van het kapitaal belastbaar	Gedurende x jaar	65 jaar en ouder	5%	10 jaar	63 – 64 jaar	4,5%	13 jaar	61 – 62 jaar	4%	13 jaar	60 jaar	3,5%	13 jaar
Leeftijd uitbetaling aanvullend pensioen	% van het kapitaal belastbaar	Gedurende x jaar														
65 jaar en ouder	5%	10 jaar														
63 – 64 jaar	4,5%	13 jaar														
61 – 62 jaar	4%	13 jaar														
60 jaar	3,5%	13 jaar														

Waar vindt u bijkomende informatie?	
Toepassingsgebied	Alle bilaterale tweede pijlerproducten
Inhoud	<p>Te vermelden:</p> <p>Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van het bilateraal tweede pijlerproduct, onder meer;</p> <ul style="list-style-type: none"> - waar de algemene voorwaarden te vinden zijn; - hoe een persoonlijke offerte kan worden aangevraagd; - waar bijkomende informatie beschikbaar is; - waar men terecht kan met vragen.
Standaardteksten	<ul style="list-style-type: none"> - <i>“Dit document is louter informatief en geeft een samenvatting van dit pensioenproduct. [De algemene voorwaarden] beschrijven in detail uw rechten in het kader van dit pensioenproduct. U kan deze [consulteren op [...]] of opvragen bij [...]].</i> <p><i>U kan de evolutie van uw aanvullend pensioen jaarlijks opvolgen via de website www.mypension.be. Het is aangeraden om er uw e-mailadres te registreren om op de hoogte te blijven van nieuwe informatie.</i></p> <p><i>Algemene informatie over aanvullende pensioenen vindt u op de website van de financiële toezichthouder FSMA: https://www.fsma.be/nl/aanvullend-pensioen.”</i></p>

Wat vindt u in bijlage?	
Toepassingsgebied	Voor zover van toepassing
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wanneer het bilateraal tweede pijlerproduct beleggingsopties voorziet, wordt voor elke beleggingsoptie een bijlage toegevoegd volgens de hiernavolgende template. 2) Daarnaast kunnen pensioeninstellingen ervoor kiezen om informatie waarvan de mededeling is voorgeschreven door andere wetgeving en die niet thuishoort in één van de rubrieken van dit ‘Informatiedocument aanvullend pensioen’, als bijlage toe te voegen. <p>In deze rubriek worden, voor zover er zijn, de bijlagen opgesomd. De bijlagen worden duidelijk van elkaar gescheiden en genummerd.</p>

BIJLAGE

TEMPLATE PER BELEGGINGSOPTIE

Deze bijlage wordt per beleggingsoptie opgesteld.

De verschillende rubrieken bevatten de te vermelden gegevens, zoals hierboven toegelicht, toegespitst op één beleggingsoptie.

[naam beleggingsoptie]	
Hoe worden de pensioenreserves beheerd?	
Hoe worden de pensioenreserves belegd ?	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een korte beschrijving van de beleggingsoptie; - waar bijkomende informatie beschikbaar is over de activa waarin wordt belegd, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen (SIP) op te vragen, een link naar het Essentiële-informatiedocument (Eid) van de onderliggende beleggingsfondsen,...
Wat zijn de risico's	<p>Te vermelden:</p> <p>Een beknopte beschrijving van het risicoprofiel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indien de beleggingsoptie beperkt is tot één enkele (A)ICB, dan wordt de risicoscore vermeld zoals opgenomen in het Essentiële-informatiedocument (Eid) dat op basis van de PRIIP's-verordening is opgesteld; - In de andere gevallen wordt algemeen beschreven of de beleggingsoptie eerder als defensief, neutraal of dynamisch kan worden beschouwd.
Wat heeft deze beleggingsoptie de laatste 5 jaar opgebracht ?	<p>Te vermelden:</p> <p>De resultaten die de beleggingsoptie in het verleden heeft behaald, moeten op de volgende wijze worden weergegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aan de aangeslotenen toegekende nettorendementen over ten minste de afgelopen vijf jaar, of de hele periode gedurende welke de beleggingsoptie van kracht is, indien die minder dan vijf jaar is; - voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (tak 21) betreft het de gewaarborgde rentevoeten, aangevuld met de winstdeelnames. <p>Voor elk van de jaren wordt het rendement uitgedrukt onder de vorm van een percentage, tot twee cijfers na de komma.</p> <p>De percentages kunnen worden weergegeven onder de vorm van een staafdiagram.</p> <p>De informatie wordt aangevuld met de volgende verklaring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>“Opgelet, rendementen uit het verleden zijn geen betrouwbare indicator voor toekomstige rendementen. De beleggingen kunnen in de toekomst anders evolueren.”</i>

<p>Wat zijn de kosten?</p>	<p>Te vermelden:</p> <p>een beschrijving van de kostenstructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op basis van deze standaardtekst, één algemeen percentage van de instapkosten en één algemeen percentage van de lopende kosten, telkens aangevuld met een toelichting rekening houdend met de specifieke kenmerken van de beleggingsoptie: <i>“[naam pensioeninstelling] rekent kosten aan voor het beheer van deze beleggingsoptie. Deze kosten hebben een impact op de hoogte van uw aanvullend pensioen. Er worden twee soorten kosten aangerekend:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1) Instapkosten: [...%] <i>Deze kosten worden aangerekend op elke gestorte bijdrage.</i> [indien nodig, aanvullen met een toelichting] 2) Lopende kosten: [...%] <i>Deze kosten worden ieder jaar aangerekend op het volledige bedrag van de opgebouwde reserves.</i> [indien nodig, aanvullen met een toelichting]” - een toelichting over eventuele andere kosten die in het kader van de beleggingsoptie kunnen worden aangerekend aan de aangeslotenen.
<p>Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?</p>	<p>Te vermelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - of en hoe in het kader van de beleggingsoptie rekening wordt gehouden met milieu-, klimaat-, sociale en corporate governancefactoren.